

17.5.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, STM/1856/2018 ja STM044:00/2018**Asia: Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Sosiaali ja terveysministeriö on pyytänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelut-, oikeusturva- ja luvat -vastuualueen asiantuntijat ovat käsitelleet lakiehdotusta moniammatillisesti.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto katsoo kaikkien korkeakouluopiskelijoiden siirtymisen Kansaneläkelaitoksen järjestämistä vastuulle ja palveluiden tuottamisen Ylioppilaiden Terveystieteiden keskukselle (YTHS) olevan kokonaisuutena kannatettava asia. Muutos tuo kaikki korkeakouluopiskelijat yhdenvertaisten palvelujen piiriin. YTHS:n palveluja voi käyttää valtakunnallisesti ja opiskeluterveydenhuoltoon erikoistuneesti. Kaikki korkeakouluopiskelijoiden palvelut voidaan näin toteuttaa yhdenmukaisesti ja yhtenäisenä toiminnallisena kokonaisuutena. Palvelukokonaisuutta voisi verrata työterveyshuoltoon. Korkeakouluopiskelijoille jää silti mahdollisuus käyttää valinnanvapauttaan samalla tavoin kuin muutkin maakunnan asukkaat ja käyttää yleisiä sosiaali- ja terveysterveystoimia.

Esitykset ulkomaalaisten vaihto-opiskelijoiden, yliopistossa täydennyskoulutautuvien tai jatko-opiskelijoiden ja poliisiammattikorkeakoulun ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden jääminen opiskeluterveydenhuollon ulkopuolelle, sisältävät asianmukaiset perustelut.

Koska korkeakouluopiskelijoiden palveluista vastaisi ainakin kaksi tahoa, YTHS ja maakunta, tulee näiden palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen yhteensovittaminen varmistaa, jotta palveluista saadaan toimivat. Lisäksi YTHS palvelut tulee olla riittävästi resursoitu.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston mielestä psykologipalvelut ja erikoislääkäripalveluista erityisesti psykiatri- ja gynekologipalvelut tulee jatkossakin säilyttää YTHS:n tuottamissa palveluissa.

Opiskeluterveydenhuollon suurimmaksi kehittämistarpeeksi on tunnistettu mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoitaminen. Lisääntymis- ja seksuaaliterveyden osalta uusia tarttuvia tauteja ilmaantuu koko ajan ja opiskeluterveydenhuollossa tulisi vastata tähän haasteeseen. Kyse on myös terveyden edistämisestä ja sairauksien ennalta ehkäisystä. Tärkeää on, että opiskelijoilla on riittävästi palveluja saatavilla ja myös matalan kynnyksen palveluja.

Myös sosiaalihuollon palvelut tulee sisällyttää YTHS palveluihin. Marika Kunnarin (2017) väitöskirjan mukaan taloudellinen tilanne, ihmissuhteet, minämyötätunto, työ sekä vapaa-aika koetaan nuorimmissa ikäryhmässä, muita ikäryhmiä yleisemmin, hyvinvoinnin heikentäjinä. Hyvinvoinnin osa-alueiden keskinäisten suhteiden tarkastelu osoitti, että 18–44-vuotiailla eri osa-alueiden kokeminen hyvinvointia heikentävänä on yleisimmin yhteydessä taloudellisen tilanteen heikoksi kokemiseen.

Opiskelijoiden oman näkemyksen kuuleminen ja huomioon ottaminen on tärkeää ja hyvä että ylioppilaskunnat ja oppilaskunnat osallistuvat korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukuntaan.

Terttu Savolainen
Ylijohtaja

Tapio Saavalainen
Neuvotteleva virkamies